

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno diplomanta: **Filip Jelínek**

Téma a rozsah práce: *Prerogativa a brexit*, 71 stran textu

Datum odevzdání práce: 1. září 2020

Diplomová práce Filipa Jelínka *Prerogativa a brexit* se zaměřuje na panovnickou prerogativu jako významný prvek britského ústavního systému a na její vývoj pod vlivem čerstvých událostí a rozsudků britského Nejvyššího soudu provázejících brexit.

Teoretická první část, bohatá na britské zdroje, ale shrnující i dosavadní české příspěvky, velmi výstižně a zároveň čtivě podává historický vývoj, teoretické zdůvodnění a různé interpretace panovnické prerogativy, a to způsobem, který svědčí o výborném zvládnutí tématu a o efektivním využití studia ve Velké Británii. Velmi zajímavé jsou i vazby na teorii práva na str. 28–29.

Druhá část práce rozebírá rozsudky britského Nejvyššího soudu Miller I a Miller II, týkající se pravomoci vlády na základě prerogativy oznámit Evropské radě záměr Velké Británie vystoupit z EU (podle soudu k tomu vláda potřebuje zákon, viz Miller I) a soudní kontrolovatelnosti ukončení parlamentního zasedání královnou (podle soudu delší přestávky v zasedání parlamentu vyžadují přesvědčivé odůvodnění, viz Miller II). Filip Jelínek ukazuje v diplomové práci pestrou paletu akademických názorů před i po rozhodování soudů, vysvětluje podrobně obě soudní rozhodnutí i jejich politický a právní kontext a hodnotí dopady obou rozsudků na pojmání panovnické prerogativy.

V práci jsou formulovány např. tyto zajímavé závěry:

Str. 68: „Zatímco v Diceyho pojetí je ústava tvořena soudně vymahatelným právem a proměnlivými ústavními konvencemi, které jsou předmětem toliko politické kontroly, Nejvyšší soud ve věci Miller II transformoval ústavní konvenci ministerské odpovědnosti do ústavního principu, který, jak uvádíme výše, vychází z common law, a je tedy právním principem.“

Str. 70: „Doktrína suverenity Parlamentu potvrdila svou klíčovou ústavní roli a doplnil ji nově posílený ústavní princip ministerské (vládní) odpovědnosti Parlamentu (mj. za výkon prerogativ), k jehož ochraně jsou nyní příslušné soudy, aniž by je o to Parlament nutně žádal.“

Str. 71: „Velmi otevřeně se pak (Nejvyšší soud, pozn. JW) přihlásil k roli strážce ústavnosti, když uvedl, že odpovědností soudů je chránit ústavní hodnoty a principy a zajišťovat jejich naplňování, čímž symbolicky – po deseti letech svého fungování – završil etablování ústavního soudnictví ve Spojeném království, a to jako nezávislé složky moci se zvláštní odpovědností.“

Str. 75: „Zatímco Nejvyšší soud v případě Miller I odmítl roli strážce ústavních konvencí, a tedy i obecného strážce ústavnosti, v rozsudku Miller II se do takové role – skrze pojem ústavních principů – fakticky pasoval; pozoruhodné je, že při široce pojatém locus standi zároveň není ve své agendě omezen obvykle přísnějšími podmínkami aktivní legitimace stěžovatelů známými z kontinentu.“

Cenná je i kapitola 2.3.4, informující o aktuálních plánech konzervativní vlády na úpravu vztahů mezi parlamentem, vládou a soudy zákonem; k nim se rád dozvím další informace během ústní obhajoby.

Přesvědčivé je i závěrečné shrnutí, podle kterého oba rozsudky sice posílily parlament a Nejvyšší soud, ale možná jen dočasně. Práce se věnuje dosud v české literatuře spíše opomíjenému tématu, přináší důležitý vhled do ústavních problémů Velké Británie, z nichž vždy čerpala i obecná ústavní teorie. Moje druhá otázka proto míří k tomu, zda aktuální vývoj panovnické prerogativy v rozsudcích Miller I a Miller II znamená něco důležitého i pro vztah lidu, zastupitelského sboru, vlády, dělby moci a legitimacy obecně.

Práce zcela splňuje požadavky kladené na diplomovou práci, ani k její formální stránce nemám výhrady (těch pár překlepů se snadno před případnou publikací opraví), a tak mi již nezbývá nic jiného než práci doporučit k obhajobě a předběžně navrhnout její hodnocení stupněm **v ý b o r n ě**.

V Praze dne 5. září 2020

Doc. JUDr. PhDr. Jan Wintr, Ph.D.